

N:o 84.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen om rätt för Kungl. Maj:t att i visst fall förordna om omedelbar tillämpning af ifrågasatt förhöjd tull eller tillverkningskatt; gifven Stockholms slott den 5 mars 1909.

Under åberopande af bifogade utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva, att, därest Kungl. Maj:t skulle besluta att för Riksdag, sammanträdande under år 1910, framlägga förslag om höjande af tull å kaffe, socker, tobak, vin eller spritvaror eller af tillverkningskatt å brännvin eller socker, Kungl. Maj:t må äga att tillika förordna, att den ifrågasatta högre tullafgiften eller tillverkningskatten skall tillämpas, intill dess Riksdagens beslut i anledning af samma förslag kungjorts, under iakttagande af följande bestämmelser:

att, därest genom Riksdagens beslut tullafgiften eller tillverkningskatten varder bestämd lägre än Kungl. Maj:t föreslagit, den, som till följd af förordnande, hvarom nyss är sagdt, erlagt afgift eller skatt, skall äga att återfå skillnaden mellan hvad han sålunda erlagt och det belopp, som skolat utgå efter förut gällande afgift eller skatt, eller, om den af Riksdagen bestämda afgiften eller skatten är högre, efter denna;

att förordnande, som här sägs, ej må af Kungl. Maj:t meddelas å annan tid af år 1910, än då Riksdag är samlad eller högst femton dagar före Riksdags början; samt

att förslag i ämnet skall föreläggas Riksdagen, därest förordnandet meddelats under riksdag, inom femton dagar efter det förordnandet meddelats, men eljest inom samma tid efter Riksdagens början.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Carl Swartz.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars
1909.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: ALBERT PETERSSON,
ALFRED PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
ROOS,
SWARTZ,
grefve HAMILTON,
grefve EHRENSVÄRD,
MALM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Swartz anförde följande.

I enlighet med hemställan af chefen för justitiedepartementet har Eders Kungl. Maj:t förut denna dag beslutit att till Riksdagens pröfning i grundlagsenlig ordning framlägga proposition med förslag till sådan ändring i § 60 regeringsformen, att i denna § skulle inflyta en bestämmelse af följande lydelse:

'Har Konungen beslutit att för Riksdagen framlägga förslag om höjande af tull å kaffe, socker, tobak, vin eller spritvaror eller af tillverkningskatt å brännvin eller socker, må Konungen tillika förordna, att den ifrågasatta högre tullafgiften eller tillverkningskatten skall tillämpas, intill dess Riksdagens beslut i anledning af samma förslag

kungjorts. Varder genom detta beslut tullafgiften eller tillverknings-skatten bestämd lägre än Konungen föreslagit, äge den, som till följd af förordnande, hvarom nyss är sagdt, erlagt afgift eller skatt, att återfå skillnaden mellan hvad han sålunda erlagt och det belopp, som skolat utgå efter förut gällande afgift eller skatt, eller, om den af Riksdagen bestämda afgiften eller skatten är högre, efter denna. Förordnande, som här sägs, må ej af Konungen meddelas å annan tid, än då Riksdag är samlad eller högst femton dagar före Riksdags början; och skall förslag i ämnet föreläggas Riksdagen, därest förordnandet meddelats under riksdag, inom femton dagar efter det förordnandet meddelats, men eljest inom samma tid efter Riksdagens början.'

Syftemålet med den sålunda föreslagna grundlagsändringen är, på sätt framgår af det vid propositionen fogade statsrådsprotokoll, att åstadkomma, det en beslutad förhöjd tull eller tillverknings-skatt å vissa viktigare konsumtionsartiklar må såvidt möjligt i sin fulla utsträckning komma statsverket till godo och icke, såsom nu är förhållandet, kunna till större eller mindre del undandragas det allmänna i följd af en utöfver det normala ökad import eller uttagning från nederlag omedelbart före tull- eller skatteförhöjningens trädande i kraft. I fråga om den närmare motiveringen för förslaget anhåller jag få hänvisa till nyssnämnda statsrådsprotokoll.

Då denna proposition afser ändring af gällande grundlag och sålunda grundlagsenligt icke kan definitivt bifallas förr än vid den lagtima Riksdag, som, efter förrättade nya val i hela riket till Andra Kam-maren, först sammanträder, måste ganska lång tid förflyta, innan det syftemål, som afses med den föreslagna lagändringen, kan vinnas. Det måste emellertid anses vara af vikt, att någon åtgärd vidtages i syfte att, jämväl för tiden intill dess grundlagsändringen kan varda genomförd, undanröja de olägenheter, för hvilkas afhjälpande förslaget är afsedt. För sådant ändamål torde ligga närmast till hands att provisoriskt använda samma förfaringssätt som det i propositionen omförmälda. Gifvetvis erfordras härför ett medgifvande af Riksdagen, hvilket torde böra gälla för ett år i sänder under samma villkor och bestämmelser, som de i förslaget intagna. Jag hemställer fördenskull, att förslag måtte föreläggas Riksdagen att medgifva, att därest Kungl. Maj:t skulle besluta att för Riksdag, sammanträdande under år 1910, framlägga förslag om höjande af tull å kaffe, socker, tobak, vin eller spritvaror eller af tillverknings-skatt å brännvin eller socker, Kungl. Maj:t må äga att tillika förordna, att den ifrågasatta högre tullafgiften eller tillverknings-

skatten skall tillämpas, intill dess Riksdagens beslut i anledning af samma förslag kungjorts, under iakttagande af följande bestämmelser:

att, därest genom Riksdagens beslut tullafgiften eller tillverknings-skatten varder bestämd lägre än Kungl. Maj:t föreslagit, den, som till följd af förordnande, hvarom nyss är sagdt, erlagt afgift eller skatt, skall äga att återfå skillnaden mellan hvad han sålunda erlagt och det belopp, som skolat utgå efter förut gällande afgift eller skatt, eller om den af Riksdagen bestämda afgiften eller skatten är högre, efter denna;

att förordnande, som här sägs, ej må af Kungl. Maj:t meddelas å annan tid, än då Riksdag är samlad eller högst femton dagar före Riksdags början; samt

att förslag i ämnet skall föreläggas Riksdagen, därest förordnandet meddelats under riksdag, inom femton dagar efter det förordnandet meddelats, men eljest inom samma tid efter Riksdagens början.

Denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen gilla och bifalla; och skulle proposition till Riksdagen aflätas af den lydelse bil. litt. vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Axel Alexanderson.